

Den enøjede - Kong Arthur

Karl Gjellerup: Saga og Odin.

Tillykke Øster Jølby Friskole – 150 år er mange år for en skole. For 25 år siden startede mine to yngste døtre og senere min søn på friskolen. Senere har jeg haft fornøjelsen af to børnebørn på friskolen. Min far, bedstefar og oldefar kunne godt "tidsmæssigt" have gået på min skole. Seks generationer. Jeg har været skoleleder i 20 år på friskolen. Kort tid. 150 år forlanger respekt og ydmyghed. Tænk engang, hvor mange mennesker – elever, forældre, lærere og venner af skolen, det bliver til. Hvis alle de folk smider en sten i søen, og der dannes ringe, som breder sig... Hvis bare en del af alle de mennesker har haft en god skolegang og bragt livsmod, storsind og glæde ved livet samt forpligtigelse til fællesskabet med sig. En del af kernen i det grundtvig-koldske. Ja, så må vores skole have haft stor indflydelse i det danske samfund og på det danske folk. Måske er det lidt overdrevent, dette ønske, men vi må tro på, at det virker.

Holder vi grundtvig-koldsk friskole i 2011? Vil morsingboerne fra 1861, trods stor ydre forandring, kunne nikke genkendende til historien og sige "ja". Legen med ideen om en tidsmaskine, som hos Georg Gearløs i Anders And, hvori man kan bevæge sig frem og tilbage, er spændende. Vi tager med til 1861 for at høre, se og opleve, hvad det er for en grundtvig-koldsk friskole, de holder dengang. Derefter turen til 2011 med de gamle almufolk for at få klarlagt, om de mener, vi holder rigtig friskole. Hvis svaret bliver "nej", ja, hvad så? Vores skole er god nok stadigvæk. Men jeg er sikker på, at svaret bliver "ja". Indholdet, det har ændret sig meget, grundet de store forandringer, der har fundet sted. Men fundamentet holder. Hjørnesteinene er de samme.

Den grundtvig-koldske friskole er ikke en målbar, pædagogisk, strømlinet uddannelsesskole. Men en dannelsesskole, en holdningsskole. Vi holder skole på den inspiration, der kan hentes gennem den mundtlige overlevering og tradition, der er gået gennem de 150 år. Der er ikke tale om sandheden eller de vises sten. Men en fælles erfaring, som bekræfter, at det holder. Der er altså ikke tale om kun én sand måde at holde friskole på, men hjørnesteinene står fast.

Det grundtvigske menneske – normernes livstråd – det unikke menneske. Den enøjede – Grundtvigs menneske-

syn – folkelighed – ligeværd – fællesskab.

Dette finder sted gennem berigelse og sindbilleder, der skabes gennem sang, fortælling og samtale, men i høj grad gennem samvær, nærværet og fællesskabet i og omkring skolen. Jeg er sikker på, dette fundament har været til stede gennem de 150 år. Mere el-

ler mindre synligt og med mere eller mindre held. Der har været bølgedale og bølgetoppe. Men folkene omkring skolen har holdt fast. En friskole består kun i kraft af, at menneskene ved skolen helhjertet vil skolen og mener, det er kampen værd. Det har slået gnister ind imellem, og det har gjort ondt. Det er gået over, og glæden og højt til loftet er vendt tilbage. Gennem 150 år har der været folk ved skolen, som har holdt af skolen og har villet den. Ellers ville den for længst været afgået ved døden.

En anden vigtig grund til, at vi runder de 150 år, er, at Øster Jølby Friskole ikke er en *institution*. Jeg kan ikke lade være med at tænke min skole som et væsen, en organisme. Den bevæger sig langsomt, til tider hurtigere, men aldrig med raket fart. Den forandrer udseende og indhold gennem tiden: Kan være smuk eller kedelig.

En amøbe på vej til en amøbe – en smuk, klog, gammel kvinde på en damecykel – en skonnert på havet – et flot damplokomotiv på den transsibiriske jernbane.

Fælles kurs. Et uangribeligt væsen med sit eget indre liv. Kom an. Vi vinder. Ingen skal angribe og udslutte vores friskole.

Det skal huskes, hvad hjørnesteinene er. Hvis det er nødvendigt, skal der kamp til. Der må ikke gives køb. Vi gør forsøg på at holde grundtvig-koldsk friskole i 2011. Vi gør det gennem de erfaringer, overleveringer og traditioner, vi har fået gennem 150 år.

Vi holder skole om bord på skonnerten og med ridderne om det runde bord. Vi er nødt til at være enøjede som Odin, for at blive stærktseende og for at turde tage valget.

Håber, der vil være mange morsingboere, der vil Øster Jølby Friskole i de næste 150 år.

En volve

Ejvind Thomsen
Skoleleder ved Øster Jølby Friskole.